

**Otázky ke státním závěrečným zkouškám pro prezenční a kombinované magisterské
studium Studijního oboru Veřejná ekonomika a správa
a otázky specializace Veřejné finance**

Akademický rok 2013 / 2014

Vzhledem k charakteru otázek (jsou zaměřeny problémově) se předpokládá, že jejich znění, smysl a případnou strukturu odpovědi budou studenti konzultovat s vyučujícími KVE. Z těchto důvodů je u každé otázky stanoven její garant a další konzultující. Předpokládá se, že se pro danou otázku studenti primárně obrátí na ně.

1. Jako vedoucí (vámi vybraného) odboru obecního/krajského úřadu jste v týmu vedoucího úřadu, který má za úkol připravit systém hodnocení pracovníků. Navrhněte systém hodnocení pracovníků svého odboru, tj.:

- vymezte váš odbor
- definujte cíl hodnocení (vaše hledisko vedoucího pracovníka),
- charakterizujte zvolenou formu hodnocení,
- vymezte jednotlivá kritéria hodnocení,
- vyberte a zdůvodněte výběr metod/y hodnocení, které/kterou využijete.

Jakých chyb byste se při hodnocení pracovníků měl/a vyvarovat?

(Využijte znalosti z řízení ve veřejné správě, řízení lidských zdrojů a z legislativy upravující veřejnou správu.)

Garant: Špalková

Konzultant: Lukášová

2. Vaše město připravuje kontrolu svých příspěvkových organizací. Jaké další typy organizací může obec zřizovat nebo zakládat, jaká jsou jejich specifika? Dále jste i pověřený pracovník, který jde provádět kontrolu hospodaření do příspěvkové organizace (základní mateřská škola s jídelnou).

- Připravte plán kontroly, včetně toho, na co se při kontrole zaměříte po věcné a formální stránce.
- Uveďte příklady vnitřních předpisů, náležitosti účetních dokladů dle zákona o účetnictví a požadavky na schvalovací postupy při předběžné řídicí kontrole dle zákona o finanční kontrole ve veřejné správě a navazujících předpisů.
- Uveďte, co bude zpráva z provedené kontroly obsahovat.

V rámci vybavení je nutné pro organizaci koupit novou kuchyňskou linku za 1,5 mil. Kč (bez DPH). Jak budete jako zřizovatel postupovat při koupi dlouhodobého majetku? Jaký postup stanovuje zákon o veřejných zakázkách? (Využijte znalosti z účetnictví příspěvkové organizace, ekonomiky neziskových organizací a zákona o finanční kontrole ve veřejné správě – veřejnosprávní kontrola na místě.)

Garant: Jurajdová

Konzultanti: Kvapilová, Šelešovský, Póč

3. Vaším úkolem je připravit návrh změny politiky zaměstnanosti ČR s cílem zvýšit flexibilitu pracovního trhu a současně zlepšit (nebo alespoň nezhoršit) úroveň zabezpečení zaměstnanců a žadatelů o práci (tzv. princip flexicurity). Vymezte, v čem je z tohoto hlediska současný systém nevyhovující. Doporučte, politikou které země či zemí bychom se mohli nejspíše inspirovat a proč. Jaké problémy českého pracovního trhu by zavedení tohoto konceptu mohlo pomoci vyřešit a naopak, jaká rizika jsou s implementací flexicurity

spojena? Posuďte, do jaké míry by bylo vhodné příslušný koncept v současné době do českých podmínek implementovat.

(Využijte poznatky z veřejné a sociální politiky a o trhu práce a politice zaměstnanosti.)

Garant: Wildmannová

Konzultant: Hyánek

4. Vžijte se do situace poradce politické strany. Máte za úkol vypracovat koncepci rozvoje vybraného odvětví (zdravotnictví, školství nebo bydlení) nebo některého jeho segmentu pro volební program strany. Zvažte, jaké relevantní informace a informační zdroje musíte použít ke splnění úkolu. Vysvětlíte svůj postup při zpracování a jednotlivé variantní způsoby řešení. Promítněte do svých úvah pokud možno co nejvíce reálných vlivů (např. ztotožněním se s některým ideovým, či politickým proudem), stejně tak uvažujte potenciální fiskální aspekty (např. v kontextu snižování deficitu veřejných rozpočtů).

(Uplatněte své znalosti teorie veřejného sektoru, veřejné volby, marketingu ve VS, veřejné politiky.)

Garant: Malý

Konzultanti: v podstatě všichni (podle odvětví)

5. Jste ministrem financí a Vaším úkolem je obhájit návrh státního rozpočtu na další rok. Ze kterých podkladů a dokumentů národních a evropských budete vycházet? Uveďte základní charakteristiky rozpočtu a obhajte jej. Jaké hlavní body bude váš materiál obsahovat a proč? (Uplatněte své znalosti faktorů ovlivňujících velikost veřejného sektoru, rozpočtového procesu, rozpočtových zásad, problému fiskální nerovnováhy a fiskální politiky.)

Garant: Šelešovský

Konzultanti: Jahoda, Špalek,

6. V důsledku průběhu povodní, kdy byl vládou vyhlášen nouzový stav pro postižené kraje, vznikla škoda na bytovém fondu, infrastruktuře a budovách majetku státu, krajů, obcí a na majetku občanů a podnikatelských subjektů v objemu 60 mld. Kč. Jako pracovník MF ČR jste ministrem financí pověřen zpracováním návrhu na identifikaci zdrojů z veřejných rozpočtů k pokrytí části daných škod. Současně máte navrhnout systémové změny do budoucna, aby se zabránilo morálnímu hazardu, aby se omezily dopady do státního rozpočtu a více se využily možnosti soukromých zdrojů (občanů, podnikatelů, pojišťoven, projektů PPP apod.) při financování protipovodňových opatření. (Diskutujte např. možnosti vymísťování budov z rizikových území, „povinného“ pojištění, specifických daní a poplatků atd. v kontextu míry ingerence státu, efektivnosti veřejných výdajů, veřejné volby, zájmových skupin, externalit apod.)

(Využijte znalosti z veřejných financí, krizového řízení ve veřejné správě, veřejné ekonomie a technické infrastruktury a příslušné legislativy.)

Garant: Šelešovský

Konzultanti: Bakoš, Dostál, Soukopová, Furová

7. Veřejná politika dosti často operuje s pojmem distribuční spravedlnost. Jak k tomuto pojmu přistupují různé proudy politického myšlení? O jaké ekonomické směry se opírají? Popište nástroje, pomocí kterých lze měřit dopady změny v příjmové distribuci. Představte si, že v rámci reformy vláda zvýšila spotřební daň z uhlovodíkových paliv a maziv (nebo alternativně DPH). Navrhněte metodologii výzkumu, který ex ante naznačí, jak daná změna ovlivní distribuční spravedlnost. Jaké budou limity vámi navržené metody?

(Uplatněte své znalosti veřejné ekonomie, teorie veřejného sektoru, metod zkoumání ve VS a daňové teorie a politiky.)

Garant: Špalek

Konzultanti: Malý, Jahoda, Fónadová

8. Vyhodnořte současnou demografickou situaci ČR a EU a výhled do budoucna. Vysvětlete, jaké důsledky z nich plynou pro různé modely financování důchodového zabezpečení. Popište současný stav financování důchodového zabezpečení v ČR a diskutujte hlavní změny (parametrické a systémové), které byly v uplynulých 20 letech přijaty. Diskutujte pozitiva a rizika přijaté systémové reformy, která v roce 2013 vstupuje v účinnost. Jaké důsledky z přijatého řešení plynou pro různé ekonomické subjekty a veřejné finance ve střednědobém a dlouhodobém horizontu?

(Uplatněte své znalosti veřejné a sociální politiky, teorie veřejného sektoru, metod zkoumání veřejného sektoru a veřejných financí.)

Garant: Jahoda

Konzultanti: Špalek, Šelešovský

9. Jste členem pracovního týmu, který má připravit podklady pro koncepční změnu systému rodinné politiky v České republice. Stručně popište současné zabezpečení rodin s dětmi u nás včetně srovnání s jinými evropskými zeměmi. Definujte cíle, které bude vaše změna sledovat, a navrhnete ukazatele dokladující míru jejich naplnění. Doplňte váš návrh o rozbor ekonomických důsledků (zajištění rodin s dětmi, porodnost, zaměstnanost, veřejné finance). Rozpracujte úvahu o „žádoucích dopadech“ vašeho návrhu na domácnosti s dětmi vyrůstající v neúplných rodinách.

(Využijte znalosti z veřejné a sociální politiky, ekonomiky sociálního zabezpečení a služeb, veřejných financí a daňové teorie a politiky.)

Garant: Wildmannová

Konzultanti: Darmopilová, Jahoda

10. Připravte pro Radu vlády pro NNO analýzu státní dotační politiky (SDP) vůči NNO. Cílem vaší analýzy je vypracovat dokument, který Radě vlády umožní rozhodnout o změnách, popř. zrušení této politiky a jejím nahrazení jiným nástrojem. Zhodnořte změny, kterými SDP od doby svého zavedení prošla, posuďte dopady na neziskový sektor a jeho aktivity. Identifikujte problémy, spojené se současnými vlastnostmi dotační politiky a možnosti jejich řešení. Navrhnete vylepšení SDP, alternativně zvažte, jaké jiné mechanismy veřejné podpory by bylo možno zavést při současném zrušení SDP a argumentujte přednosti Vašeho návrhu.

(Využijte znalostí z ekonomiky a řízení NNO a marketingu ve veřejném sektoru.)

Garant: Hyánek

Konzultanti: Prouzová, Škarabelová

11. Stal/a jste se manažerem/kou neziskové organizace (uveďte modelovou organizaci, její zaměření, poslání, aktivity, apod.), která v důsledku negativní mediální kampaně ztratila částečně důvěru veřejnosti. Navíc se v důsledku toho potýká s finančními problémy, protože převážnou část jejích příjmů tvoří příspěvky od drobných dárců. Jaké postupy a nástroje zvolíte při konsolidaci organizace a při opětovném získávání důvěry veřejnosti? Na jaké zdroje financování se budete orientovat?

(Uplatněte znalosti marketingu ve VS, ekonomiky neziskových organizací a fundraisingu.)

Garant: Hyánek

Konzultanti: Prouzová, Škarabelová

12. Jste vedoucí/m odboru Magistrátu města Brna. Vaším úkolem je vypracovat metodiku rozdělování financí na kulturu. Uvažujte všechny typy organizací působících v kultuře, nejen ta, která jsou zřizována městem. Metodiku připravujete v situaci omezení prostředků na tuto oblast o 20 %. Jaké informace budete pro tuto metodiku potřebovat, jaké principy bude metodika respektovat? Metodika má sloužit jako podklad pro politické rozhodování, vypracujte ji proto variantně.

(Využijte znalostí z veřejných financí, ekonomiky veřejného sektoru, ekonomiky kultury a ekonomiky a řízení NNO.)

Garant: Škarabelová

Konzultanti: Pavlík, Svoboda

13. Máte připravit analýzu současného stavu a návrh na rozšíření portfolia daní k ochraně životního prostředí v ČR. Popište současnou podobu těchto daní v širším kontextu harmonizace daní a soudobého environmentalismu. Na základě jakých kritérií a ukazatelů budete hodnotit dopad současného stavu? Jak zavedení těchto daní ovlivnilo principy efektivnosti a spravedlnosti daňového systému jako celku? Navrhněte úpravu současného stavu a popište metody, které byste použili při analýze jeho předpokládaného dopadu. (Uplatněte své znalosti základů daňové teorie, daňových principů, daňové incidence, mikroekonomie a externalit a ekonomiky životního prostředí.)

Garant: Jahoda

Konzultanti: Soukopová, Šebo, Struk

14. Analyzujte systém sociálního zabezpečení v České republice a jeho hlavní vývojové trendy. Na vhodných příkladech rozeberte komplexitu a vzájemnou protikladnost cílů, které politika sociálního zabezpečení sleduje. Na konkrétních příkladech navrhněte změny a opatření, které by vedly k úsporám finančních zdrojů potřebných k financování systému nebo které by vedly ke změně vzorců chování vámi vybraných skupin obyvatel. Posuďte, nakolik by se mělo jednat o změny v sociálním zabezpečení a nakolik o změny daňového systému. Vyhodnoťte případná rizika a podmínky vašich návrhů. Navrhněte rovněž indikátory, pomocí kterých budete hodnotit dopad přijatých opatření.

(Využijte poznatků z daňové teorie a politiky, veřejné a sociální politiky, veřejných financí a kvantitativních metod ve veřejném sektoru.)

Garant: Jahoda

Konzultanti: Wildmannová, Pavlík, Darmopilová

15. Stávající infrastruktura veřejné služby dodávka pitné vody domácnostem je ve vaší obci nevyhovující. Investice do modernizace však přesahují možnosti vašeho (obecního) rozpočtu. Realizace projektu modernizace je nevyhnutelná z důvodu zachování dostupnosti služby pro místní obyvatele.

Investice do modernizace není možno financovat vlastními zdroji rozpočtu obce. Jak budete tento problém řešit? Jakým způsobem a za jakých podmínek budete službu zabezpečovat.

(Využijte znalostí veřejných financí a znalosti z předmětu Veřejné zakázky, veřejné projekty a jejich hodnocení.)

Garant: Soukopová

Konzultanti: Struk, Póč

16. Jste projektový manažer v občanském sdružení a Vaším úkolem je připravit projekt vycházející z poslání této neziskové organizace. Organizaci/projekt v krátkosti představte. Nedílnou součástí připravovaného projektu je kalkulace nákladů a zabezpečení jejich pokrytí. Uveďte možné zdroje financování vašeho projektu, a to i s možným dopadem na daň z příjmů právnických osob. Vypracujte studii proveditelnosti a logický rámec projektu.

(Využijte své znalosti z ekonomiky neziskových organizací, manažerského účetnictví ve veřejném sektoru, finančního účetnictví a účetnictví neziskových organizací.)

Garant: Jurajdová,

Konzultanti: Hladká, Kvapilová

17. Jste vedoucí/m ekonomického odboru Krajského úřadu. Stojíte před úkolem připravit a představit vedení kraje zprávu o tom, jak současný ekonomický vývoj dopadá na hospodaření vašeho kraje a navrhnout soubor aktuálních opatření na výdajové a příjmové stránce rozpočtu kraje (s argumentací pozitiv a negativ uvedených opatření), současně ve střednědobém horizontu navrhnout systémové změny v rozpočtování a rozpočtové politice kraje směrem k implementaci nových rozpočtových metod a nástrojů (včetně jejich přínosů a rizik).

(Uplatněte své znalosti současné hospodářské politiky státu, reformy veřejných financí, rozpočtového určení daní a související legislativy.)

Garant: Šelešovský

Konzultanti: Jahoda, Furová

18. Jste v pracovním týmu nového manažera pro strategii a rozvoj organizace veřejného sektoru (vyberte si typ instituce). Stojíte před úkolem navrhnout systém řízení kvality, který vychází z cíle nového manažera rozvíjet systém řízení kvality vaší organizace. Jaké oblasti by systém řízení kvality vámi vybrané organizace neměl opomenout? Uveďte jednotlivé oblasti, argumentujte jejich výběr, načrtněte nástroje, které se týkají řízení jejich kvality, diskutujte potenciál a meze těchto nástrojů v systému řízení kvality vaší organizace.

(Uplatněte své znalosti z předmětu Řízení ve veřejné správě, Veřejná správa 2, Správní věda a také požadavky relevantní platné legislativy.)

Garant: Špaček

Konzultant: Lukášová

19. Jste členem expertní komise, která se zabývá hodnocením a výběrem veřejných projektů z vybraného odvětví veřejného sektoru (školství, životní prostředí, zdravotnictví, aj.). K ohodnocení jste dostal/a skupinu nezávislých a vzájemně se nevyklučujících projektů včetně zpracovaných cost-benefit analýz. Na co se při hodnocení a výběru projektů budete zaměřovat? Jakou informaci vám poskytne zpracovaná cost-benefit analýza? Jak budete postupovat při výběru projektů?

(Využijte své znalosti z veřejné ekonomie, dále z předmětů veřejné zakázky a projekty a jejich hodnocení a metody zkoumání ve veřejném sektoru.)

Garant: Soukopová

Konzultanti: Struk, Páleníková

20. Jste poradcem Ministra zdravotnictví a v zemi se objevily četné případy otravy metylalkoholem. Zvažujete zavedení zákazu prodeje lihovin s obsahem alkoholu nad 20%. Analyzujte situaci z ekonomického hlediska. Jaké náklady (a komu) může takové opatření vyvolat a jaké benefity (a komu) přinést, jaké zájmové skupiny budou dotčeny? Srovnajte situaci bez a při zavedení zákazu, dále uvažte krátkodobé a dlouhodobé dopady zákazu.

(Uplatněte své znalosti z veřejné politiky, ekonomiky zdravotnictví a veřejných financí.)

Garant: Pavlík

Konzultanti: Malý, Darmopilová

SPECIALIZAČNÍ

OTÁZKY PRO SPECIALIZACI VEŘEJNÉ FINANCE

21. Jste členem expertního týmu, který pro Ministerstvo financí připravuje změnu systému rozpočtování ve veřejné správě. Prezentujte stručně současný stav a systémové změny, které budete navrhovat. Specifikujte a zdůvodněte rozdíly mezi centrální úrovní a úrovní ÚSC ve využití nových nástrojů rozpočtování. Argumentujte přínosy navrhovaného řešení. Pokuste se formulovat limity a hrozby, které budou ovlivňovat realizaci vašich opatření. Jaký význam má vytvoření Integrovaného informačního systému Státní pokladny v ČR (včetně CSÚIS a MIS)? V jaké fázi implementace se daný systém v současnosti nachází?

(Využijte znalosti z veřejných financí, dále dokumentů MF ČR ke státní pokladně a novému účetnictví státu, včetně příslušné legislativy.)

Garant: Šelešovský

Konzultanti: Hornáková, Furová

22. Pracujete na pozici vyjednávače Evropské komise v DG Bugdet a byl/a jste pověřen/a úkolem propojit fiskální pravidla s finanční perspektivou EU. Pozice jednotlivých členských zemí EU ve finanční perspektivě by měla odrážet jejich snahu o konsolidaci veřejných financí. Kriticky argumentujte využití různých typů fiskálních pravidel pro definování příjmové i výdajové strany finanční perspektivy z pohledu členských zemí, které mají problémy v oblasti dodržování Paktu stability a růstu. Posuďte zároveň alternativy využití fiskálních pravidel pro jednotlivé členské země EU.

(Využijte poznatků z veřejných financí, teorie veřejného sektoru a řízení ve veřejném sektoru.)

Garant: Šebo

Konzultanti: Jahoda, Šelešovský

23. Ministerstvo financí v rámci reformy řízení místních veřejných financí povinně zavádí systém cílově orientovaného rozpočtování (nebo taky programového rozpočtování) pro jednotlivé úrovně územní veřejné správy. Jako konzultanta pro implementaci systému vybrali právě Vás. Vysvětlíte základní aspekty programového rozpočtování v kontextu zvyšování výkonnosti a alokační efektivity územně samosprávných celků. Kriticky posuďte přínosy a nedostatky systému programového rozpočtování s využitím dosavadních zkušeností z krajské správy nebo zkušeností ze Slovenské republiky. Naleznete rizikové oblasti chybné implementace systému programového rozpočtování a diskutujte, jak jim předejít.

(Využijte znalosti z veřejných financí.)

Garant: Hornáková

Konzultanti: Šelešovský, Šebo

24. Jste poradcem ministra financí v ČR. Zhodnoťte současnou daňovou soustavu v ČR. Na které problémy byste upozornil/a? Jaké změny v daňové soustavě a daňové správě byste navrhl/a za účelem zjednodušení daňového systému a snížení administrativní zátěže? Diskutujte dopad vámi navržených změn na veřejné finance i na rizikové sociální

skupiny.—Jaké metody byste použil/a pro hodnocení dopadů vašich návrhů? Jaké ukazatele byste sledoval/a? Budou vaše návrhy hodnoceny pouze z pohledu daňové politiky nebo i v kontextu jiných politik?

(Využijte znalostí z veřejných financí, daňové teorie a politiky, veřejné a sociální politiky, teorie veřejného sektoru a metod zkoumání ve veřejném sektoru.)

Garant: Jahoda

Konzultanti: Godarová, Šelešovský, Špalek, Kiss, Furová

25. Zhodnoťte současný systém regulace místních financí a stav zadluženosti územně samosprávných celků. Jaké nástroje pro vaši analýzu použijete, která data a odkud budete čerpat? Co z vašich výsledků vyplývá z pohledu návrhů změn rozpočtových pravidel územních rozpočtů? Představte konkrétní návrhy, diskutujte, jaký očekáváte jejich dopad a zaujměte stanovisko k názoru některých odborníků, že součástí pravidel by mělo být výrazné posílení (přesun) rozhodovacích pravomocí na centrální úroveň.

(Uplatněte své znalosti veřejných financí a veřejné správy.)

Garant: Furová, Hrůza

Konzultanti: Šelešovský, Horňáková, Jahoda